

[Hanne Reintoff.]

snævre grænser for tjenestemændenes alder, ikke mindst for dem med kortere uddannelse. Jeg tænker her på sygeplejersker, bibliotekarer o. lign. Vi lever i et samfund, hvor flere og flere, ikke mindst kvinder, uddannes i moden alder, og for hvem der også bør være rimelige ansættelsesvilkår. Jeg ser da også, at betænkningen indeholder positive tanker i den retning.

Som nævnt i bemærkningerne bør der gives bestemmelser om, at der i hvert ministerium og styrelse er et personale-nævn. Det er rigtigt, at der ikke på alle punkter har været tilfredsstillende forhold omkring dem, der har været; men de uheldige erfaringer kan vel rettes, og det vil være et demokratisk fremskridt at have disse nævn lovfæstet. Det drejer sig jo om at beskytte den enkelte tjenestemand mod urimelige personbedømmelser. Vi er inde på et område, hvor der er grund til at træde varsomt. Sporene fra personalebedømmelser fra private firmaer kan skræmme, ikke mindst udenlandske eksempler.

Der er fremskridt i denne lov, navnlig hvis den af de øverste myndigheder administreres godt og menneskeligt. Den underordnede tjenestemand er dog stadig i alt for høj grad uden medindflydelse og underkastet de overordnede fortolkning af loven, f. eks. med hensyn til hvad der efter loven er passende beskæftigelse, hvis man skal overflyttes til noget andet, og hvilke bi-erhverv man skal have tilladelse til. Som sagt har den sidste tid jo ikke givet det bedste indblik i atmosfæren i de højere luftlag i vor centrale administration.

Med hensyn til planerne for smidiggørelse af de højere tjenestemandstillinger er der rigtige tanker, men som sagt også tendenser, der må advares meget stærkt imod, hvis ikke demokratiet skal have endnu et knæk.

Jeg skal kun føje nogle enkelte bemærkninger til pensionsforslaget. Jeg har selvfølgelig med megen tilfredshed konstateret, at man endelig har opnået ligestilling for kvinder og mænd, således at der nu er tale om, at den efterlevende ægtefælle uanset køn får ret til pension. Jeg må dog sige, at jeg hele tiden har regnet med, at det var et af de kvindeproblemer, der først skulle løses, fordi det også har ramt de velbøjgede og indflydelsesrige kvinder.

Der kan måske derfor ved samme lejlighed — ikke mindst i disse dage — være grund til at gøre opmærksom på, at kvinderne stadig i store grupper ikke har lige løn og for gifte kvinders vedkommende ikke samme mulighed for lønerstatning ved sygdom som mænd. Jeg håber, der vil være samme vilje til at løse disse problemer; det vil tage sig socialt ud. Det sidste er specielt et lovgivningsanliggende, der er endnu lettere at ordne end det nu løste pensionsproblem.

Jeg er bekymret over bestemmelsen om, at børnepension normalt skal ophøre ved det 18. år. Efterhånden er ingen børn færdige med deres uddannelse, når de er 18 år gamle; lærlingene er ikke færdige, gymnasiasternerne heller ikke. Med planer om udvidet skolegang vil denne tendens forstærkes. Jeg ser, at der i forslaget er muligheder for at dispensere, men jeg kan frygte, at der vil være en tendens til fortrinsvis at dispensere, hvor man synes, at barnet skal have de bedste uddannelsesmuligheder af hensyn til forældrenes nuværende eller tidligere sociale status. 21 år burde nok være hovedreglen. Børneforsorgslovgivningens regler med børneværnenes adgang til at fortsætte til barnets 23. år er lige ved at være bedre, og jeg vil spørge, om ministeren måske i et cirkulære vil slå fast, at alle børn skal have lige ret til dispensation til yderligere uddannelse, når evner og lyst er til stede. Socialforskningsinstituttets undersøgelser over gymnasieungdommen viser jo, at af de ganske få procent, der kommer fra de økonomisk dårligt stillede miljøer, udtrykker 57 pct. alvorlige bekymringer for, at de belaster familien og søskende for stærkt.

Det er lovforslag, der ikke løser problemerne endeligt, der er gode ting i, det er en del af noget, der ikke er færdigt. Jeg vil meget advare mod nogle af tendenserne, men vil i øvrigt gerne medvirke ved andre tings gennemførelse.

Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen (Hastrup): Jeg vil gerne først takke ordførerne, som jo alle har givet udtryk for, at de finder en tjenestemandreform påkrævet, og at de betragter en smidiggørelse af tjenestemandssystemet som noget, folketinget bør beskæftige sig med